

φταίει αὐτός; Μὰ σκέφτηκε τί ἀπάντηση θὰ τοῦδινε. Ἴσως καὶ νὰ τὸν ἔβριζε. Τί θὰ κέρδιζε τότες; Μόνο πού θὰ ὑποβιβαζότανε.

Ἐντεκα. Ἀκούστηκαν στὸ διάδρομο βήματα. Ὁ διευθυντής, εἶπε κάποιος. Ναὶ ἦταν ἐκεῖνος. Ὅλοι σηκώθηκαν. Πρῶτος ὁ Σωτήρης. Ἐκεῖνος πέρασε ἀργὰ ἀργὰ. Τὸν κύταξε. Χάρηκε. Εἶδε τὸ ἔργο του. Εὐχαριστημένος.

Ὅλοι ὄρθιοι ὥσπου χάθηκε κλίνοντας πίσω του μιὰ πόρτα.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΓΑΛΙΑΝΟΣ

ΕΝΑΣ ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΟΣ ΤΕΧΝΙΤΗΣ

(ΓΙΑΝΝΗΣ Κ. ΖΕΡΒΟΣ)

(Ἀπόσπασμα ὁμιλίας περὶ τῆς «Συμβολῆς τῶν Δωδεκανησίων λογίων στὴ Νεοελληνικὴ Λογοτεχνία»).

Μεταξὺ τῶν Δωδεκανησίων ποιητῶν μίαν ἐξέχουσα θέσι κατέχει καὶ ὁ Καλύμνιος ποιητὴς κ. Γιάννης Κ. Ζερβός.

Ἡ φιλολογικὴ του ἐμφάνισις χρονολογεῖται ἀπὸ 25ετίας περίπου, ἀλλ' ἐπισημοποιήθη ἀπὸ τοῦ 1910 καὶ ἐντεῦθεν, ὅτε ἐξέδωκε τὴν πρώτη συλλογὴ του τὰ «Νησιώτικα Τραγούδια» καὶ βραδύτερον μετὰ δεκαετίαν, τὸ 1921 ὅτε ἐξέδωκε τοὺς «Ρυθμοὺς τῆς Ζωῆς» καὶ τελευταῖα τὸ 1929 ὅτε ἐξέδωκε τοὺς «Στίχους».

Ἡ ποίησις τοῦ Ζερβοῦ, εἶνε ποίησις κατ' ἐξοχὴν νησιώτικη, Καλυμνιακὴ μπορῶ νὰ πῶ πού καὶ τὸν παλμό της καὶ τὶς εἰκόνες της καὶ τὴ γλώσσα της ἀκόμα, ἐμπνέεται ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ τὴν ἱστορίαν, τὶς παραδόσεις καὶ τὶς προλήψεις, τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμα τοῦ νησιοῦ του.

Γενικὰ ἡ ποίησις τοῦ Ζερβοῦ δείχνει ποιητὴ μὲ μεγάλο αἶσθημα καὶ ψυχὴ εὐγενικὴ, μεγάλο δὲ φυσιολάτρην πού λατρεύει καὶ ὑμνεῖ τὴ φύσιν σ' ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις της καὶ ἀντικρούζει τὴ ζωὴ σ' ὅλες τὶς ἐκφάνσεις της καὶ ὅσο μπορεῖ καλύτερα.

Τὰ ποιήματά του δὲν εἶναι, οὔτε συμβατικά οὔτε κατὰ παραγγελίαν, γιὰ τὴν πρόχειρην ἱκανοποίησιν τῶν παρδαλῶν γούστων τοῦ ὄχλου, ἀπὸ κεῖνα πού ἀπαντῶνται συχνὰ σὲ πολλὰς ποιητικὰς συλλογὰς, ἀπὸ τὸ μεγαλύτερον βιομήχανο τῆς τέχνης, μέχρι τοῦ τελευταίου ποετᾶστρου τῆς ἐποχῆς μας...

λείται ἀκόμα καὶ εἰς μελέτας τῶν ἱστορικῶν τοπειῶν, τῆς λαογραφίας καὶ ἱστορίας τοῦ νησιοῦ του.

Καὶ ὁμως ἕνας τόσο καλὸς μύστης τῆς τέχνης, ἕνας τέτοιος ἀπροσπέλαστος ἐρημίτης τοῦ στίχου σὰν τὸ Γιάννη Ζερβό, παραμένει ἀκόμα ἄγνωστος στὸ πολὺ διανοούμενο ἑλληνικὸ κοινό, λησμονημένος ἐκεῖ κάτω, στὸν μαρτυρικὸ βράχο τῆς γενετήρας του.

Σ' ἕνα του γράμμα, τὸν παραπαίρνει τὸ παράπονο καὶ μειαζὺ ἄλλων μοῦ γράφει :

«... Λυποῦμαι πὺ δὲν ἔχω ἀντίγραφα δυὸ ἄλλων — χειρόγραφα ἀκόμη. Τὸ ἕνα διήγημα καὶ τὸ ἄλλο, ἄς τὸ πῶ δρᾶμα. Εἶναι μιὰ μικρὴ ἱστορία, ἀπὸ τῆ ζωῆ τοῦ νησιοῦ στὸν ἱερὸ ναυτικὸ ἀγῶνα τοῦ 21 σὲ τρεῖς σκηνές. Μὰ καὶ τὰ δυὸ βρῖσκονται στὰ χέρια τοῦ καλοῦ φίλου μου στὴν Ἀθήνα καὶ ζητοῦνε ἀπὸ καιρὸ τὸν ἐκδότη τους, πὺ δὲν... βρῖσκεται. Ποιὸς ἐνδιαφέρεται γιὰ μᾶς τοὺς ἄγνωστους...».

Οἱ ἐκδότες τῆς Ἀθήνας καὶ τῆς Ἀλεξάνδρειας πὺ δὲν ἄφησαν καμμιά ἀσημότητα νεοελληνικὴ πὺ νὰ μὴ τὴν ἀνέδειξαν, ἄς ἀναζητήσουν καὶ τὰ ἔργα αὐτὰ ἐνὸς ἀξίου καὶ λησμονημένου τεχνίτη πὺ δέσμιος τὰς χεῖρας καὶ μὲ μύριους κόπους καὶ ἐμπόδια ἔγραψε ἔργα, γιὰ νὰ περιμένουν χρόνια, τὸν ἐκδότη τους, πολὺ ἀνώτερα ἀσφαλῶς ἀπὸ ὅσα παρουσίασαν.

Πικραμένος ἀπὸ τὴν ἀδιαφορίαν αὐτὴν καὶ παρεξηγημένος, ἀπὸ μιὰ μερίδα συμπολιτῶν του, ὡς διακείμενος φιλικὰ πρὸς τοὺς κατακτητὰς πρᾶγμα πὺ δὲν φαντάζομαι νὰ συμβαίνει, γιὰ τὶ τρεῖς ἐξωρίσθη μέχρι τοῦδε. Διαδόσεις συκοφαντικαὶ ἢ μοιραῖαι, λόγῳ τῆς ἀποδεδειγμένης φιλοῦταλικῆς δράσεως τῶν πρεσβυτέρων ἀδελφῶν του, τὸν κατέστησαν στωϊκόν, ὑπομένοντα τὰ πάντα μετὰ φιλοσοφίας.

Οἱ ἡγεμόνες τῆς Νεοελληνικῆς κριτικῆς πὺ ἀφιερῶνουν ἄρθρα ἐπὶ ἄρθρων καὶ μελέτας ἐπὶ μελετῶν γιὰ νὰ μᾶς παρουσιάσουν δὲν ξέρω κι' ἐγὼ πόσους καὶ ποίους σοφοὺς μαζὶ μὲ τὰς σχολὰς των, ἄς ἀκούσουν καὶ τὸ παράπονο τῆς Καλύμνου, καὶ τὴ φωνὴ τῆ δικῆ μου ὅσο μικρὴ καὶ ἂν εἶναι κι' ἄς ἀνακόψουν λίγο τὸν κατήφορο τῆς ξενομανίας. Λίγο παρὰ κάτω ἀπ' τὴν Ἀθήνα σ' ἕνα νησι τῆς μαρτυρικῆς Δωδεκανήσου ἕνας ἐκλεκτὸς ποιητῆς Δωδεκανήσιος ἀλλὰ καὶ Ἑλλην, περιμένει χρόνια τώρα, ἕνα εὐσυνείδητο ἐκδότη νὰ ἐκδώσει τὰ ἔργα του, ἀλλὰ καὶ ἕνα συνειδητὸ κριτικὸ νὰ τὰ ἀναλύσει καὶ τὰ παρουσιάσει, καὶ θέλω νὰ πιστεῦω πὺ δὲν ἐχάθησαν...

Α. Ν. ΦΡΑΓΚΟΣ